

til, at der var unge Mænd, som jeg havde det bestemte Indtryk af, at de vare meget begavede, men at alligevel de Fremfritdt, de gjorde, vare overraskende smaa. Undertiden hændte det ogsaa, at der, naar de havde været paa Seminariet i et eller to Aar, paa en Gang kunde ske et fuldstændigt Omflag med dem, af hvilken Grund kan man ikke saa bestemt sige. Deres Gøner, der hidtil havde syntes bundne, slog med et igennem, og fra det Øjeblik kunde de ikke blot følge med, men hørte endog til de bedre Elever i Klassen. Efter den gamle Ordning begyndte jo de unge Mennesker deres Uddannelse ved 16 Aars Alderen og vare færdige, naar de blev 19, enkelte kun 18 Aar. At saadanne unge Mennesker ogsaa af den Grund, at de i legemlig Henseende udviklede sig meget i disse Aar, ikke kunde arbejde med den Stædighed, som en moden Mand paa 24—25 Aar, følger ligefrem af sig selv. Med Hensyn til Ancienniteten skal jeg bemærke, at der er adskillige unge Lærere, der netop begynde at optræde som Lærere i Almueskolen ved at være Hjælplærere, undertiden i flere Aar, men disse Aar give ingen Anciennitet, og det kan dreje sig om 3—4 Aar eller saa. Ancienniteten er altsaa ligeledes et skrøbeligt Grundlag, og med Hensyn til Alderen fremgaar det af Meddelelsen, at Lærerne i Reglen ere blevne kaldede til bedre Embeder i Alderen fra 25—40, de allerfleste fra 25—32 Aar. Men hvad viser dette? Det viser, at Kommuneraadene i Virkeligheden handle efter det Princip, at de ville have dygtige og kraftige Mænd førte ind til Skolegeringen i deres Kommuner. Det er simpelthen Meningen deraf, og det kan man i Grunden ikke have noget særligt at indvende imod. At enkelte Lærere skulde komme til at lide under den uheldige Kaldelsesmaade, kan jeg saaledes ikke indrømme, men jeg skal paa den anden Side villig tilstaa, at der hidtil har været dygtige og ældre Lærere, der have siddet i smaa Embeder i lang Tid; men det ligger væsentlig deri, at vi hidtil have haft for saa bedre lønede Embeder og alt for mange slet lønede Embeder, det ligger ikke i Kaldelsesmaaden. Jeg har fulgt de Hundreder af Elever, jeg har læst med, med stor Opmærksomhed, og jeg har altid fundet, at de, der duede noget, og som omfattede Skolegeringen med Interesse, regelmæssig ogsaa kom frem. Der er saa godt som ingen Undtagelser, og jeg har ligefrem undret mig over, at netop den Kaldelsesmaade, som var lagt i Kommuneraadenes Haand, og som virkelig indeholdt Muligheden for, at adskillige kunde blive forurettede, alligevel virkede saa heldigt, som den har gjort. Desuden er der heller ikke

nogen særlig Grund til netop i dette Forslag at indskrænke Kommuneraadenes Indstillingsret for at værne om Lærerne. Der bliver jo værnet om Lærerne paa anden Maade, gennem Lønningstillæg, baade for Første- og Æneste-lærere og for Andenlærere: Lønningstillægene blive fort sagt en Del af Lønningen for alle Lærere i den offentlige Skole for Efter-tiden, hvis dette Forslag bliver til Lov. Det hedder i Motiverne, at naar man fra Statskassens Side gør et betydeligt Tilskud til Gennemførelsen af de forbedrede Lønningss-forhold saa findes det rimeligt, at ogsaa Autoriteterne saa større Indflydelse paa Besættelsen af Embederne. Denne Tankegang kan jeg egentlig ikke rigtig forstaa. De 1½ Million, som Statskassen skal tilstøde, ere i Virkeligheden — og den Betragtning gaar jeg ud fra, at man deler i dette Ting — Folkets Penge. Det er ikke saaledes at forstaa, at den Strøm af Penge, som gennem de forskellige Skatter, der ere paalagte Befolkningen, indgaar i Statskassen, straks, naar den kommer inden for denne, beslaglægges af Autoriteterne og betragtes som deres. Jeg maa gaa ud fra, at disse Penge fremdeles ere Folkets Penge, og naar de anvendes til en saa gavnlig Institution som Folkestolen, til Oplysningsens Fremme, ere de overordentlig vel anvendte, og der er ingen Grund til derfor at indskrænke den Myndighed, som de kommunale Skolebestyrelser hidtil have haft paa denne Sag. Smid- lertid finder jeg det ikke klogt, at Folketinget bliver staaende alene derved, at vi faltholde og beholde den gamle Ordning angaaende dette Spørgsmaal. Loven af 8de Marts 1856 § 9, hvor den herhen hørende Bestem- melse findes, er, som bekendt, bleven meget mistydet i Løbet af de senere Aar. Jeg ønsker, at dette Lovforslag skal føres igen- nem, jeg anerkender det som et godt Grund- lag for videre Forhandling, men jeg mener alligevel, at Folketinget ikke kan aflevere det uden at saa indføjet en Bestemmelse deri, som sikrer Kommuneraadene den samme Ind- flydelse paa Besættelsen af Skolelærer- embederne, som de tidligere have haft. I de første Aar efter 1856, ja indtil den aller- nyeste Tid, har man ikke næret Spor af Tvivl om, hvorledes denne Paragraf i Lo- ven af 1856 skulde fortolkes, man har op- fattet det saaledes, som om Kommuneraadene stode ganske frit og kun havde den Pligt at indstille kvalificerede Lærere o. s. v. Det hedder i den Lovbestemmelse, jeg nævnde, at vedkommende Lærere skulle være „sikkede og værdige“. Det er jo overordentlig flyvende Bestemmelser, og de kunne misbruges i høj Grad. Sikker er det, at, skal denne Op-